

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

54 [i.e. 55]. Ignorantia stolidi Sin. in Philosoph.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

54.
Ignorantia
Solida Sin. in
Philosoph.

demicam scholam Nanchini aperit physicam & sacram, compelliturque
mox de turba auditorum quorum opprimebatur multitudinem paucos
seligere; nisi quod neminem exclusit ab errorum confutatione, quibus
licet admodum: crassis tenebantur, & velut effatis ex tripode antiquo,
fidem cæcæ debere credebant, in Mathematicis præsertim quorum
falsitatem, rationibus validè ad mentem; manifestè ad sensum Geome-
tricis organis persuasi, non tam novi, quàm veri voluptate mirifice
afficiebantur, confluebantque avidissima curiositate ad inauditam il-
lam falsorum expugnationem, & vinci gaudebant oculorum suorum
iudicio, cum planispheriis, quadrantibus graduum, mensuris radiis
oppositum, certamque speculationem in sensus ipsos ingereret. His, ut
nominabant ingenij fabrilibus prodigiis capti, primùm optimates,
post etiam alij; certatim eorum exempla poscebant: quod in illa item
contrigerat Geographica tabula, quam duplo editis illustrationem, æ-
que ampliorem Vzhajj rogatu descripserat. Vzhajus illam supremæ
vir auctoritatis, in Typos dedit, editæque in lucem exemplaribus in-
finitis Sinas, Coraium, ipsamque Iaponiam recreavit. Idem quoque
de hac ipsa factum, sed in plures discreta tabulas, ex quibus Quicquid
Prouinciæ Prorex librum composuit, suis cuique Regnorum tribu-
tis finibus, & conditione, præmissâque operis & auctoris elegantis-
sima commendatione: tantorum virorum panegyricis Riccius euasit to-
to imperio celebris. Nanchini verò (quod scripsit ipsemet, & post
hunc Cataneus) plus nobis aliquot mensibus auctoritatis & gratiæ
accessit, quàm foret cunctis retro annis partum; stabilitaque ex eo
firmius Societatis inter Sinas iam triplex statio, viâque ad plures
complanata: quod enim Nanchinum regia probasset, nulli minorum
urbium, frons esset improbandi. Scripsit & varia deinceps, pleniùs, de
elementis, de vacuo, de cælo, de moribus quæ ut in manus Litera-
torum peruenerant, in Typos illico mittebantur; ipsaque adeo quoti-
diana prælectio in suas digesta peculiare materias voluminitus scien-
tias ab auditoribus edebatur, quæ nec poterat vitare Riccius, nec si
posset debebat, cum eò denique spectarent omnia, ut Dei viuis, omni-
bus insinuaretur notitia: quantum autem ad hoc per se quoque confer-
rent scientiæ, quibus interea Literatorum animos distinguebat, eminentis
partuit minimè obscuris; verum id etiam iuuenis Literatus ætate cor-
datior longè ante acutè viderat Ciamianues vocabatur; hunc discipu-
lum Riccio miserat Guansungar ex Collegio Hanlino Doctor, Est Col-
legium hoc in aula Pechinensi cæterus hominum sexaginta, ex Literato-
rum medulla vndique oclibatus ad componenda quæ Regis nomine pro-
deunt, nec debent nisi styli quadam maiestate concipi tam sublimis, ut
eum alligantur pauci; & præter illos vlturpet nemo. Audiens itaque
perpicax iuuenis, assidue Riccium fidei nostræ principia inculcantes,
ad euertendam idololatriam, & catè hinc statuens haudquaquam illum
venisse tam procul, hoc vno laborum pretio, ut Sinis, Europæ scienti-
tias

66.
Scientiæ na-
ent, quanto-
perè ad fi-
dem contul